

Wordt vervolgd!?

*Lessen over de opzet en werking van het interdepartementale
programmadirectoraat-generaal Samenleving en COVID-19
(DGSC-19)*

**Nederlandse
School voor
Openbaar
Bestuur**

13 december 2021

5.1.2e

Anders dan anders

- Ongewone aanpak voor ongewone dingen
- Een praktijk van tijd, tafel en taal
- Dit onderzoek: lessen over het programma-DG als vorm

Van erna naar ernaast

	<i>Erna (beoogd)</i>	<i>Ernaast (gerealiseerd)</i>
Tijd	Gericht op de (middel)lange termijn en wanneer nodig nog even op de korte termijn	De (middel)lange termijn ten dienste van de korte termijn
Tafel	Programma-DG is het centrum van de beleidsvorming	NCTV vormt de A-lijn en programma-DG de B-lijn
Taal	Van zorg naar samenleving en herstel	De dingen doen die ook moeten gebeuren

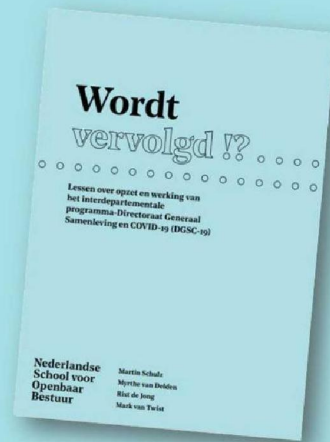
Doen wat nodig is

- Het programma-DG: **op zoek naar taal en verhaal**
  - Netwerkorganisatie: over grenzen (heen) organiseren
  - Sponsoring: verdeelde verantwoordelijkheid
  - Dragend verhaal: grenzeloos samenwerken

- Het programma-DG: **tijd vinden, tijd maken**
  - Tijdshorizon: de korte termijn haalt de (middel)lange termijn in
  - Timing: de (middel)lange termijn in de korte termijn pluggen
  - Tempo: haast maken om tijd te winnen

- Het programma-DG: **de tafel eer bewijzen**
  - Een stoel bijtrekken of een nieuwe tafel creëren
  - Iets ter tafel brengen
  - Een complementaire, concurrerende of eigenstandige invalshoek

Ga er maar aan staan

- Gaandeweg ontdekken wat de bedoeling is
- Lerend evalueren: in wijsheid waarderen
  - Vooruitkijken? Doelmatig werken aan een toekomst die nooit komt...
  - Terugkijken? Rechtmatig werken aan het overschrijden van grenzen
  - Meekijken? Delen in de politieke verantwoordelijkheid

Met de kennis van nu

NSOB Wordt vervolgd!? - Belangrijkste lessen DGSC-19

	MEEDENKEN – (INBRENG DGSC-19 ALS COMPLEMENTAIRE INVALSHOEK)	TEGENDENKEN – (INBRENG DGSC-19 ALS CONCURRERENDE INVALSHOEK)	OVERDENKEN – (INBRENG DGSC-19 ALS EIGENSTANDIGE INVALSHOEK)
Governance (zoals de vorm, de positionering, de aansturing)	1. DGSC-19 is in feite de eerste échte netwerkorganisatie van de rijksoverheid, maar kent precies daardoor als organisatievorm slechts een beperkte houdbaarheid. Het experiment verdient herhaling.	2. DGSC-19 kan grens-overstijgende problemen oppakken die anders blijven liggen, maar daarvoor is wel stevige politiek-bestuurlijke en top-ambtelijke rugdekking nodig.	3. DGSC-19 is de uitzondering die in potentie ooit regel kan worden, maar daarvoor is wel een 'narratieve nastrijd' nodig om (verder) los te komen van de last van het verleden.
Organisatie (zoals de netwer- kende vorm, programmatisch karakter, over grenzen heen)	4. DGSC-19 is interdepartementaal ingericht, maar de programmatische en opgavegerichte werkwijze nodigt uit om ook een meer interbestuurlijke vormgeving te verkennen.	5. DGSC-19 is van binnenuit vormgegeven vanuit het idee van complementariteit, maar moet oppassen als (onnodige) complicatie van buitenaf te worden ervaren.	6. DGSC-19 is niet een succes als vooraf vastgelegde doelen worden gehaald, maar als de rijkdienst beter kan reageren op voorstelbare verrassingen.
Bemensing (zoals competenties, achtergronden, zichzelf manifesteren)	7. DGSC-19 ontleent kracht aan mensen met netwerkcompetenties, maar vooral ook met het vermogen om zich (veelzijdige) inhoud snel eigen te maken.	8. DGSC-19 laat zien dat grenzeloos samenwerken in een netwerkorganisatie mensenwerk is, dat door stijlkeuzes van de leiding begrensd wordt.	9. DGSC-19 eindigt als programma-DG, maar het verhaal erover is nog lang niet af en zal door andere mensen worden afgemaakt. Wordt vervolgd!?

Les 1, 2 & 3

Governance
(zoals de vorm,
de positionering,
de aansturing)

1. DGSC-19 is in feite de eerste échte netwerkorganisatie van de rijksoverheid, maar kent precies daardoor als organisatievorm slechts een beperkte houdbaarheid. Het experiment verdient herhaling.	2. DGSC-19 kan grens-overstijgende problemen oppakken die anders blijven liggen, maar daarvoor is wel stevige politiek-bestuurlijke en top-ambtelijke rugdekking nodig.	3. DGSC-19 is de uitzondering die in potentie ooit regel kan worden, maar daarvoor is wel een 'narratieve nastrijd' nodig om (verder) los te komen van de last van het verleden.

Les 4, 5 & 6

**Organisatie
(zoals de netwer-
kende vorm,
programmatisch
karakter, over
grenzen heen)**

4. DGSC-19 is interde-
partementaal inge-
richt, maar de
programmatische
en opgavegerichte
werkwijze nodigt
uit om ook een
meer interbestuur-
lijke vormgeving te
verkennen.

5. DGSC-19 is van
binnenuit vorm
gegeven vanuit het
idee van comple-
mentariteit, maar
moet oppassen als
(onnodige) compli-
catie van buitenaf
te worden ervaren.

6. DGSC-19 is niet een
succes als vooraf
vastgelegde doelen
worden gehaald,
maar als de rijks-
dienst beter kan
reageren op voor-
spelbare
verrassingen.

Les 7, 8 & 9

**Bemensing
(zoals competenties,
achtergronden,
zichzelf
manifesteren)**

7. DGSC-19 ontleent kracht aan mensen met netwerkcompetenties, maar vooral ook met het vermogen om zich (veelzijdige) inhoud snel eigen te maken.

8. DGSC-19 laat zien dat grenzeloos samenwerken in een netwerkorganisatie mensenwerk is, dat door stijlkeuzes van de leiding begrensd wordt.

9. DGSC-19 eindigt als programma-DG, maar het verhaal erover is nog lang niet af en zal door andere mensen worden afgemaakt. Wordt vervolgd!?

Dank!

**Nederlandse
School voor
Openbaar
Bestuur**

